

DOMINIQUE CONIL

Mediapart'da edebiyat eleştirmeni, uzun zaman gazetecilik ve muhabirlik yapan roman yazarı Dominique Conil, Rusya'nın gölgeleri ve ışıklarına büyük bir ilgi duyuyor. Conil gerçekleri yansıtmaya ve meseleleri tüm çıplaklığıyla anlatmaya dair tutkusuna gazetecilik kariyerinin yanı sıra kaleme aldığı kurmaca eserleriyle devam ediyor.

FULYA ÖZKAN

İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesindeki eğitiminin ardından Yıldız Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Fransızca Mütercim Tercümanlık Bölümünde lisans ve İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümünde yüksek lisans eğitimini tamamladı. Fransız şirketlerdeki kurumsal iletişim alanında kariyerinin ardından bugün Fransızca kitap çevirileri yapıyor.

Anna Politkovskaya: “Korkuya Hayır”

© 2018, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Anna Politkovskaia: “Non à la peur”

© 2016, ACTES SUD

“Hayır diyebilmiş olanlar” dizisi
Murielle Szac tarafından yönetilmektedir.

Kitabın Türkçe yayın hakları Akan Ajans aracılığıyla Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.’ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu

Çeviren Fulya Özkan

Kitap Editörü Çiğdem Şentüğ

Kapak İllüstrasyonu François Roca

Kapak Uygulama Elif Çepikkurt

Sayfa Tasarımı Ali Rıza Yati

ISBN 978-625-449-462-8

1. Basım: Aralık 2021

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftelhavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul

Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

Sertifika no: 45099

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: (0212) 511 53 03 (pbx) Faks: (0212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika no: 43949

DOMINIQUE CONIL

KORKUYA
HAYIR
ANNA.
POLİTKOVSKAYA

Çeviren: Fulya Özkan

ALFA

Nina'ya.

Dikkatli okuması için Michel Parfenov'a teşekkürler.

tamedres.com

“Adı Anna Stepanovna Politkovskaya, edebiyat ve gazetecilik fakültesinde okuyor. Kocasısı da öyle. Seninle bir araya gelmek için çok ısrar etti... Evet, biliyorum, *nomenklatura*,¹ bir diplomat kızı, ama göreceksin, o farklı... Anna Stepanovna Politkovskaya, hatırlayabilecek misin?” demişti bana Serioya. Evet, deyip iç çekerek konuyu kapattım. Serioya inatçıdır ve 250 gram kokulu kahve getirmişti bana, sadece yabancıların alışveriş yaptığı mağazalarda bulunan bir ayrıcalık.

İşte böylece şubat ayının bu pazar gününde kendimi konser salonu ve Mayakovski'nin² heykelinin arasında buluyorum. Moskova'da, şu sevdiğim kış günlerinden biriydi. Asla tam

---

¹ SSCB'de ve eski Doğu bloku ülkelerinde, Komünist Partinin en saygıdeğer üyeleri, daha genel bir deyişle ayrıcalıklardan faydalananlar.

² Büyük Sovyet şair (1893-1930).

anlamıyla başlamayacakmış gibi gözüken ve akşamüstünün gelişiyle yavaşça ölüyormuş gibi hissettiren. Etrafta az araba ve yaya var. Zaman zaman bir siluet köşke doğru süzülüyor, sonra heykelin arkasında kayboluyor. Şehre büyük bir sessizlik hâkim, lapa lapa kar yağıyor, her şey karla kaplanıyor.

Onun yaklaştığını duymuyorum. Birdenbire karşımda, çevik, uzun boylu, zayıf ve... dosdoğru yürüyor. Evli bir kadın mı acaba? Ufak bir kız çocuğu, evet.

Sonra, gizlice gözlük taktığını görüyorum; o beni göremiyor. Gözleri fazlaca bozuk... Ayrıca bizim Sovyet gözlüklerinin en sevimli gözlükler olmadığı da doğru.

Gözlüklü ya da gözlüksüz, başında sarılı ince yün bir şal, şu ağır Sovyet mantolarından birine sarınmış, çok güzel. Kumral bir kâkülün altında uzun ve ince bir yüz, nostaljik bir havası var; parlak bir cilt, kar benekleriyle kaplı omuzlar, hafif yuvarlak yanaklar, “durgunluk” diye adlandırdığımız dönemin gazetecilik bölümündeki Sovyet bir öğrenciden çok, eski zamanların hayalperestlerini hatırlatıyor bana, hepsi bu!

Ya o, ne görüyor? Yaşlı bir adam, şüphesiz... Sadece otuz yedi yaşında olsam da. Ben, Vassili Pachutinsev, kaşlarıma kadar çekili kalpak, yüzüm çok temiz traşlı değil, kalın deri botlar üzerine kıvrılan pantolon. Yönetim şeklimiz hakkında alaycı hikayelerimi yayınlayan Fransız bir derginin yöneticisinin beni tarif ettiği gibi, bir muhalif.¹ Ya da eleştiriye eğimli kötücül bir zihin. Bir anda, muhalif oldum! KGB'ye² çağrıldım, polisimiz de her yerdedi, birkaç ay ciddi sıkıntılara maruz kaldım –yurtdışında izinsiz yayın yapmam yasaklandı– fakültede öğretim görevlisi unvanımı kaybettim... Fakat arkadaşlarım sağ olsun, biri bana çeviri işi bularak beni sürünmekten kurtardı, diğeri dairemi kaybetmemem için elinden geleni yaptı.

Ama Anna Politkovskaya'nın karşılaşmak istediği bir muhalif değil bu.

– Biraz yürüyelim, diyorum.

---

¹ SSCB'de bu terim yönetim şeklini sorgulayan entelektüelleri ifade eder. Sovyet döneminde onlara ağır biçimde zulmedilmiştir.

² İstihbarat ve siyasi polis servisi (bugün FSB- Rusya Federasyonu Federal Güvenlik Teşkilatı).

Sovyetler Birliđi'nde meraklı kişiler tarafından dinlenmediğinden emin olmak istersen yürürsün. Başı bir yana dönükken tartışmaya bayağı alışıktır insanlar.

– Size bir hediye getirdim, diyor tekrar tekrar okunduğu apaçık belli bir kitabı uzatarak.

Bu muhteşem bir hediye: Şair Marina Tsvetaeva'nın Moskova'da bulunamayan Amerika baskısı. Bunun üzerine onu evime davet ediyorum. Birbirimize derhal, kuşkusuz ve anlatılmaz biçimde güveniyoruz.

– Tsvetaeva'yla ilgili anı yazmak iyi bir fikir mi? İyi bir not almanın bundan daha kesin bir yolu yok...

Meraklanmıştım. Marina Tsvetaeva hiçbir zaman “resmi şairlerimizden” biri olmamıştı. 1941'de ölümünden beri, kızı Allia, birkaç metin yayınlamayı başarmak için, yıllarca sansürle savaşıp kurnazlık yapmasaydı “şairlerimiz” arasında bile yer almayacaktı. Kitapları toplatıldı, ama zaten çok az vardı...

Ve işte bu genç kadın, sınava alınmama ya da kötü gözle bakılma riskini göze alarak

Marina Tsvetaeva'yla ilgili bir konuşma hazırlıyor. Benimle buluşmak istiyor, çünkü ölümünden önce Marina'nın bazı çalışmalarını düzenlemeye yardım ettim. Çok az insanın bildiği şiirleri böylelikle okuyabildim.

Tretiakovskaya'da metrodan çıktığımızda kar ayağımızın altında çatırdıyor. Sakin ve yumuşak bir sesle Marina'dan, bağımsızlığından, düşünce biçiminden bahsediyor. İyi yetişmiş gençlerin kibarlığına sahip ve komün evinin¹ koridorunda beni takip ediyor.

Evim küçük, her yerde kitap yığınları var, ama şikâyet etmiyorum. Moskova'nın ortasında, şu çok uzaktaki binalardan değil en azından. Avlunun ağaçlarına açılan çok yüksek bir pencere var ve kar yağmadığı zaman karşıdaki çatıların yeşili görünüyor. Bana sorular soruyor. Öyle dikkatle dinliyor ki ke-tumluğumu unutuyorum. Yere oturmuş, not alıyor, çay içiyoruz... Saat ilerliyor.

---

¹ 1917 devriminden sonra, birçok aileyi yerleştirebilmek için, oda ve ortak mutfakları olan geniş dairelere el konmuştu.

Anna Politkovskaya'yla ilk karşılaşmam böyleydi. Giderken, "Geç kaldım! Oğlumun almak için anneme uğramalıyım!" diyor, uzaklaşırken arkasından bakıyorum. Avludaki kar yığınının arasında yürümekten çok, kayıyor, patende yetenekli olduğunu söylediğini hatırlıyorum, hatta ulusal umut vadedenler ekibine katılmasını bile istemişler.

Gözleri parlayarak, kocası Sacha'dan da bahsetmişti.

Bu genç insanda şairle ortak bazı noktalar buldum. Marina gibi o da hayatın sadece en yoğun anlarını aklında tutmak istiyor. Ve onun gibi, gözlüklerini çıkarıyor, çok buğulu bir dünyaya bakmaya bırakıyor kendini.

Birkaç ay sonra, beni arıyor. Üniversitenin dekanı çok şaşırmış ama sonuçta sınavı iyi geçmiş. Sesinde başarılı öğrencilerin özgüveni vardı.

– Şimdi ne yapacaksın peki?

– Düşüneceğim... belki gazetecilik...

Sesindeki özgüven fark edilir derecede azalmıştı!